

**NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA**

**WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII**

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną oczami Forum Regionalnych Organizacji Turystycznych

"PROCESY I MODEL INTEGRACJI INTERESARIUSZY LOKALNEJ GOSPODARKI TURYSTYCZNEJ PO PANDEMII COVID-19"

Zarządzanie turystyką na szczeblu lokalnym w ocenie interesariuszy

Sucha Beskidzka, 16 kwietnia 2024 r.

Patronat honorowy

**Minister
Nauki**

**Ministerstwo
Sportu i Turystyki**

**POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA**

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

1. Zarządzanie regionalną i lokalną gospodarką turystyczną:

- działania zmierzających do osiągnięcia określonego celu, realizowane w następującej sekwencji:
- **planowanie** (wybór celów i sposobów ich osiągnięcia oraz precyzowanie stosownych zadań i terminów ich wykonania);
- **organizowanie/wykonanie** (przydzielanie i zapewnianie zasobów, niezbędnych do realizacji zaplanowanych działań, w sposób gwarantujący skuteczność i sprawność zarządzania);
- **przewodzenie** (kierowanie, motywowanie do współpracy w trakcie realizacji zadań);
- **kontrolowanie** (stała obserwacja postępów i podejmowanie korygujących decyzji).

2. Gospodarka turystyczna to jeden z najbardziej rozwijających się dziedzin **gospodarki**. Są to wszystkie środki, które umożliwiają zrealizowanie potrzeb turystów: informacja **turystyczna**, udostępnianie walorów turystycznych, zakwaterowanie, wyżywienie, transport i inne czynniki odpowiadające za rozwój rynku turystycznego.

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

I. system zarządzania (podmioty, które zarządzają i czym zarządzamy?)

- produktem
- obszarem
- promocją
- infrastrukturą
- planowaniem
- relacjami
- wykonaniem zadań

II. podział kompetencji

III. finansowanie

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

I. System zarządzania:

1. Podmioty zarządzające

Jedyny aspekt, który nie budzi niczyich wątpliwości to tzw. trójstopniowy podział POT-ROT-LOT (3 stopniowa struktura)

II. podział kompetencji

1. JST (wojewódzkie, powiatowe, gminne)

- Problematyka podziału kompetencji: między jst, a ROT i LOT

2. Organizacje turystyczne (POT, ROT, LOT)

- Problematyka podziału kompetencji w samym systemie POT-ROT- LOT

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

II. podział kompetencji - Problematyka podziału kompetencji: między jst, a ROT i LOT

JST (gminy i powiaty)	System POT-ROT-LOT
<p>1. Zakres działania i zadania gminy (ustawa o samorządzie gminnym) Art. 6. 1. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.</p> <p>Art. 7. 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:</p> <p>10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;</p> <p>2. Zakres działania i zadania powiatu Art. 4. 1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:</p> <p>8) kultury fizycznej i turystyki;</p>	<p>1. Zakres działania i zadania (ustawa o POT) Art. 3. 1. Do zadań Polskiej Organizacji Turystycznej należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) promocja Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie; 2) zapewnianie funkcjonowania i rozwijania polskiego systemu informacji turystycznej w kraju i na świecie; 3) inicjowanie, opiniowanie i wspomaganie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej; 4) wykonywanie innych zadań powierzonych przez organy <p>1. 3. Do zadań regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) promocja turystyczna obszaru ich działania; 2) wspomaganie funkcjonowania i rozwoju informacji turystycznej; 3) inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej; 4) współpraca z Polską Organizacją Turystyczną.

II. podział kompetencji - Problematyka podziału kompetencji: między jst, a ROT i LOT

Samorząd wojewódzki (ustawa o samorządzie województwa)

Art. 2. Do zakresu działania samorządu województwa należy **wykonywanie zadań publicznych o charakterze wojewódzkim**, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej.

Art. 11. 1. Samorząd województwa **określa strategię rozwoju województwa** uwzględniającą w szczególności następujące cele: 2) pobudzanie aktywności gospodarczej; 3) podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa; 4) zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń; 5) kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.

2. Samorząd województwa **prowadzi politykę rozwoju województwa**, na którą składa się:

7) wspieranie rozwoju kultury oraz sprawowanie opieki nad dziedzictwem kulturowym i jego racjonalne wykorzystywanie;

8) **promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa**;

Art. 14. 1. Samorząd województwa **wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim** określone ustawami, w szczególności w zakresie:

11) kultury fizycznej i turystyki;

II. podział kompetencji

Problematyka podziału kompetencji: między jst, a ROT i LOT została zatem uregulowana w ustawach:

- do samorządów należą: działania strategiczne i planistyczne (nie ma w nich mowy o działaniach związanych z promocją turystyczną, czy informacją turystyczną)
- do systemu POT-ROT-LOT należą działania związane:
 - **promocją** Polski (POT)/promocją turystyczną obszaru ich działania (ROT/LOT)
 - **zapewnienie** funkcjonowania i rozwijania **informacji turystycznej** (POT), **wspomaganie** funkcjonowania i rozwoju informacji turystycznej (ROT/LOT)
 - **inicjowanie, opiniowanie i wspomaganie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej**
 - **współpraca** między organizacjami

II. podział kompetencji – postulaty FROT

Zadania ROT-ów:

- 1) kreowanie atrakcyjnego wizerunku oraz **marek turystycznych danego regionu**,
- 2) promocja turystyczna regionu,
- 3) zapewnianie funkcjonowania i rozwijanie regionalnego systemu informacji turystycznej,
- 4) **prowadzenie regionalnych badań turystycznych**,
- 5) **koordynacja działań marketingu turystycznego na obszarze swojego działania**,
- 6) inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji w tym w zakresie funkcjonowania szlaków turystycznych,
- 7) **inne np. w zakresie kapitału ludzkiego (w tym szkolenia)**
- 8) **badania i analizy dot. turystyki w regionie.**

II. podział kompetencji – postulaty FROT

Zdania LOT-ów:

- 1) tworzenie i rozwój oraz zarządzanie markami turystycznymi certyfikowanym przez Ministerstwo (jedno z kluczowych zadań, decydujących zasadniczo o wejściu w system finansowania POT-ROT-LOT (źródło finansowania z opłaty turystycznej) – analogiczny system certyfikacji obszarów turystycznych i podmiotów zarządzających nimi, istnieje m.in. w Czechach.
- 2) tworzenie i rozwój produktów turystycznych z obszaru swojego działania,
- 3) promocja i komercjalizacja produktów turystycznych,
- 4) zarządzanie tworzonymi produktami i szlakami na obszarze swojego działania,
- 5) koordynacja działań marketingu turystycznego na obszarze swojego działania,
- 6) zapewnianie funkcjonowania i rozwijanie lokalnego systemu informacji turystycznej,
- 7) inicjowanie, opiniowanie i wspieranie planów rozwoju i modernizacji w zakresie funkcjonowania szlaków turystycznych,
- 8) inne np. w zakresie kapitału ludzkiego (w tym szkolenia dla branży turystycznej)
- 9) badania i analizy dot. turystyki na obszarze własnej działalności.

III. Finansowanie

A. Sposób finansowania systemu POT-ROT-LOT (zasada, źródła pochodzenia środków).

Zasadą finansowania systemu POT - ROT – LOT powinno być jego finansowanie oparte na następujących źródłach:

1. składki członkowskie,
- 2. opłata turystyczna - nowe, proponowane źródło finansowania systemu POT-ROT-LOT zapewniające stabilne finansowanie systemu, w szczególności na realizację zadań wymagających ujednoczenia i standaryzacji (jak informacja turystyczna, badania, certyfikacja, oznakowanie i utrzymanie szlaków turystycznych).**
3. działalność statutowa odpłatna ,
4. działalność gospodarcza,
5. dotacje.

III. Finansowanie - sposób finansowania systemu POT-ROT-LOT (zasada, źródła pochodzenia środków).

2. Opłata turystyczna:

- kwota pobierana, wraz z opłatą za nocleg i powinna być doliczana do faktury lub rachunku w każdej kategorii obiektu, stanowiąc jej odrębną pozycją.
- opłata pobierana we wszystkich obiektach noclegowych bez względu na fakt jego kategoryzacji, czy formę prawną działalności usług noclegowych
- bezwzględnie należy zadbać o system poboru gwarantujący najlepszą "ściągalność" (egzekwowalność)
- opłata powszechna (nie uzależniona od uchwał rad gmin)
- ujednolicona kwotowo (na początek ujednolicona i niewysoka np. 2,50 zł/osobonocleg, czyli ok. 0,50 euro)

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

Opłata miejscowa: (case study - rok 2019 – przedpandemiczny, tzw. najlepszy rok w polskiej turystyce):

Lp.	Miejscowość	Wysokość opłaty miejscowej/uzdrowiskowej	Ilość miejsc noclegowych	Wpływy z opłaty do budżetu gminy	Średnie obłożenie obiektów noclegowych w % (wyliczone na tej podstawie)
1.	Szczyrk (miejscowa)	2,30 zł	4 832	636 330,69	15%
2.	Wisła (miejscowa)	2,00 zł	10 875	1 105 771,25	13,9%
3.	Brenna (miejscowa)	1,00 zł	2 858	65 156,00 zł	6%
4.	Ustroń (uzdrowiskowa)	3,00 zł	8 900	2.964.973,11 zł	30%

Wady dotychczasowego rozwiązania poboru opłaty miejscowej:

- **dobrowolnej deklaracji wysokości zebranej opłaty miejscowej przez wynajmujących**
- brak narzędzi do **ewidencjonowania** opłaty co do jej ilości i wysokości
- brak **powszechności poboru** opłat w skali całego kraju (nie buduje to systemu
- **dowolność wydatkowania wpływów** z opłaty miejscowej przez jst.

2. Opłata turystyczna - symulacja dla woj. śląskiego za rok 2023:

Populacja turystów w województwie śląskim w 2023 roku wyniosła 4,5 mln. dorosłych osób, które zrealizowały 5,8 mln. wizyt i 10,5 mln. noclegów*:

- 10,5 mln noclegów x 2,5 zł(opłata turystyczna) = 25 000 000,00 zł – wpływu z tytułu opłaty turystycznej za rok 2023

**(na podstawie badań ruchu turystycznego za rok 2023 Selectivv dla Śląskiej Organizacji Turystycznej 29 marca 2024)*

2. Opłata turystyczna – proponowany przez FROT podział wpływów z opłaty turystycznej (stanowisko na 2018r) :

- 30%- jst ,
- 30%- ROT,
- 30%- LOT, /20%
- 10%- POT/20% (w tym 5% Fundusz Turystyczny).

Postulaty:

- Zasadnym jest aby w poborze opłat, uczestniczyły organy państwa do tego powołane tj. urzędy skarbowe, które mają odpowiednie instrumenty do egzekwowania należnych zobowiązań.
- Jednocześnie organy te posiadają odpowiednie narzędzia do ew. podziału (redystrybucji) tych środków między jednostki, do których te środki miałyby trafić czyli systemu POT-ROT- LOT i jst.

2. Opłata turystyczna - symulacja dla woj. śląskiego za rok 2023:

Populacja turystów w województwie śląskim w 2023 roku wyniosła 4,5 mln. dorosłych osób, które zrealizowały 5,8 mln. wizyt i 10,527 mln. noclegów*:

- 10,527 mln noclegów x 2,5 zł(opłata turystyczna) = 26 317 500,00 zł – wpływu z tytułu opłaty turystycznej za rok 2023

20% dla ROT – dochód ROT z tytułu opłaty turystycznej za rok 2023 to: 5 263 500,00 zł

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

problemy do rozwiązania:

- Kwestia **uporządkowania zarządzania obszarami recepcji turystycznej** w tym:
 - a) **infrastrukturą turystyczną**, taką jak: szlaki turystyczne (brak na ten moment systemowego rozwiązania dot. zarządzania szlakami turystycznymi (w tym rowerowymi i pieszymi – np. problemy z własnością, uzgodnieniami, utrzymaniem oznakowania i innej infrastruktury, w szczególności infrastrukturą ponadlokalną/ponadregionalną –szlaki EuroVelo, długodystansowe szlaki rowerowe/pieszne w całej Polsce np. Green Velo, Główny Szlak Beskidzki, Wiślana Trasa Rowerowa itp.).
 - b) **Współpracą z branżą i budowaniem produktu turystycznego**
 - c) Brak podmiotu budującego **identyfikację branży z marką regionu**, poczucia wspólnych interesów
 - d) Brak **zarządzania stałym i systematycznym rozwojem kadr w turystyce** (w tym w mniejszych obszarach i destynacjach)
- brak rozwiązania **problemu najmu krótkoterminowego**
- brak mechanizmów **ściągalności opłaty miejscowej/turystycznej**
- brak **zasad powstawania LOT** - powstają w sposób dowolny – bez strategii, produktu turystycznego, często jakiegoś sensownego obszaru, którym się zajmują
- brak możliwości **weryfikacji działań poszczególnych ROT/LOT** (np. system certyfikacji organizacji).

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

Potrzeba

Wypracowania systemowego podejścia do rozwoju gospodarki turystycznej w Polsce obejmującego zarówno:

- planowanie rozwoju
- rozwiązania systemowe w zarządzaniu (tj. system organizacji turystycznych zbudowanych na stałych źródłach finansowania)
- nowe rozwiązania prawne:
 - a) ustawa o szlakach
 - b) najem krótkoterminowy
 - c) centralna ewidencja obiektów noclegowych
 - d) ewidencja meldunkowa turystów w obiektach noclegowych (statystyka, jak i wysokość opłaty turystycznej)

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII

Wizja zarządzania regionalną i lokalną gospodarką turystyczną

Dziękuję za uwagę

Agnieszka Sikorska

Prezes Zarządu
Forum Regionalnych Organizacji Turystycznych

FORUM
REGIONALNYCH
ORGANIZACJI
TURYSTYCZNYCH

"PROCESY I MODEL INTEGRACJI INTERESARIUSZY LOKALNEJ GOSPODARKI
TURYSTYCZNEJ PO PANDEMII COVID-19"

Zarządzanie turystyką na szczeblu lokalnym w ocenie interesariuszy

Patronat
honorowy

Minister
Nauki

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA